

gepubliceerd, met het verzoek aan derden hun opmerkingen te maken over de aangemelde overeenkomsten ⁽³⁰⁾.

Bij haar onderzoek kwam de Commissie tot de bevinding dat het marktaandeel van Neste op de Finse detailhandelsmarkt voor motorbrandstoffen de 30 %-drempel van de groepsvrijstellingsverordening niet overschreed. Niettemin onderzocht de Commissie of in deze zaak de groepsvrijstelling diende te worden ingetrokken overeenkomstig artikel 6 van de groepsvrijstellingsverordening, gelet op het cumulatieve afschermingseffect dat uitging van de parallelle netwerken van overeenkomsten met gelijksoortige non-concurrentiebedingen en/of exclusieve-afnameverplichtingen die Neste en haar concurrenten hadden gesloten.

Bij toepassing van het Delimitis-arrest ⁽³¹⁾ kwam de Commissie tot de conclusie dat er voor leveranciers van motorbrandstoffen reële kansen waren om de markt te betreden, door contracten te sluiten met bestaande zelfstandige exploitanten die van leverancier veranderen, en door nieuwe tankstations te openen. Jaarlijks moeten gemiddeld 20 % van de overeenkomsten voor levering van motorbrandstoffen met zelfstandige exploitanten worden verlengd. De Commissie merkte dat in Finland meer en meer naar een innoverende distributievorm wordt overgeschakeld (onbemande stations die minder investeringen vergen en een lagere omzet om winstgevend te opereren) en de ontwikkeling in Finland van een innoverend distributiekanaal met nog een groot potentieel (door supermarkten geëxploiteerde tankstations). De Commissie stelde vast dat nieuwkomers deze kansen aangegrepen hadden om met succes toe te treden tot de Finse detailhandelsmarkt voor motorbrandstoffen.

Daarom heeft de Commissie in een administratieve brief verklaard dat de aangemelde overeenkomsten onder de groepsvrijstellingsverordening vielen, mits voor zelfstandige exploitanten ⁽³²⁾, overeenkomstig artikel 5, onder a, van de groepsvrijstellingsverordening, de non-concurrentiebedingen tot maximaal vijf jaar beperkt bleven. De Commissie heeft Neste dan ook verzocht de looptijd van de huurovereenkomsten voor gronden die zij met een aantal zelfstandige exploitanten had gesloten voor de locatie van Neste-dieselautomaten (die niet waren aangemeld) aan te passen aan de looptijd van de overeenkomst voor de levering van motorbrandstoffen. Deze eis was bedoeld om te voorkomen dat er enige barrière zou rijzen die zelfstandige exploitanten zou beperken in hun vrijheid om na afloop van hun overeenkomst naar een andere leverancier over te schakelen.

BP-smeermiddelen ⁽³³⁾

Het onderzoek van een aanmelding van een aantal overeenkomsten van BP plc met reparateurs van motorvoertuigen in alle lidstaten ⁽³⁴⁾ bood de Commissie de gelegenheid nogmaals haar beleid ten aanzien van verticale beperkingen die niet onder een groepsvrijstelling vallen, uiteen te zetten en toe te passen. De aangemelde overeenkomsten vallen thans onder de toepassing van de groepsvrijstellingsverordening voor de sector motorvoertuigen (Verordening (EG) nr. 1400/2002). Zij betreffen smeermiddelen die voor onderhoudsdiensten worden geleverd, en verbinden aan handelsleningen of andere incentives een minimumafnameverplichting, die de facto grotendeels zo niet volledig overeenkomt met de behoeften van de reparateur over een periode van vijf jaar, hetgeen neerkomt op een non-concurren-

⁽³⁰⁾ PB C 70 van 19.3.2002.

⁽³¹⁾ Arrest in zaak nr. C-234/89, Stergios Delimitis/Henninger Bräu, Jurispr. 1991, blz. I-935.

⁽³²⁾ In het geval van tankstations die eigendom zijn van Neste, geldt de maximumduur van vijf jaar niet, mits het non-concurrentiebeding niet langer loopt dan de periode dat de dealer de gebouwen en gronden in gebruik heeft.

⁽³³⁾ Zaak nr. COMP/F2/38.730.

⁽³⁴⁾ Aangemeld overeenkomstig de artikelen 2 en 4 van Verordening nr. 17 van de Raad; zie de bekendmaking in PB C 126 van 28.5.2003.

tiebeding. Dit soort overeenkomst komt vrij algemeen voor in de sector. Toch geldt voor het soort indirecte non-concurrentiebedingen dat BP aanmeldde, een groepsvrijstelling op grond van artikel 5, onder a, van Verordening (EG) nr. 2790/1999 betreffende verticale overeenkomsten, doch niet op grond van artikel 5, lid 1, onder a, van de sectorale verordening. Diverse brancheorganisaties hadden daarom met het DG Concurrentie contact opgenomen met het verzoek aanwijzingen te geven over de status van hun overeenkomsten in het kader van de nieuwe regeling die door de groepsvrijstellingsverordening voor motorvoertuigen was ingevoerd.

Uit de beoordeling van BP's overeenkomsten is gebleken dat in vele lidstaten niet het gevaar bestond dat deze overeenkomsten de mededinging merkbaar zouden beperken. Waar artikel 81, lid 1, mogelijk van toepassing was, bleek dat de overeenkomsten weliswaar niet voldeden aan de voorwaarden van de toepasselijke groepsvrijstellingsverordening, maar dat artikel 81, lid 3, op individuele basis van toepassing was op de beperkingen zoals zij in nagenoeg alle overige lidstaten bestonden. Een van de redenen daarvoor was dat BP geen machtspositie had, slechts een mineur deel van alle producten leverde die voor reparatie- en onderhoudsdiensten nodig zijn, en geen andere beperkingen oplegde die de negatieve effecten van het aangemelde non-concurrentiebeding nog versterkten. Overigens heeft BP de aanmelding ook aangepast om de aangemelde overeenkomsten op het beleid van de Commissie inzake verticale beperkingen ⁽³⁵⁾ af te stemmen in die lidstaten waar aan elk van de volgende twee voorwaarden is of zal worden voldaan:

- het marktaandeel bedraagt meer dan 30 %, en
- het „gebonden marktaandeel” van BP bedraagt meer dan 15 % in situaties waar parallelle netwerken van beperkingen die op de mededinging dezelfde impact hebben als de door BP aangemelde overeenkomsten, ten minste 30 % van een relevante markt bestrijken.

Voor die lidstaten zegde BP toe om afnemers die door de aangemelde overeenkomsten gebonden waren, te informeren en het recht te geven om, met een opzeggingstermijn van zes maanden, de overeenkomsten op te zeggen twee jaar nadat zij in werking getreden waren. In september kon het DG Concurrentie de zaak dus afsluiten met een administratieve brief en brancheorganisaties uit de smeermiddelensector meedelen dat het de bovenstaande beginselen op gelijksoortige overeenkomsten zal toepassen.

Elektronische communicatie

T-Mobile Deutschland/O₂ Germany — Network Sharing Rahmenvertrag ⁽³⁶⁾ en *O₂ UK Limited/T-Mobile UK Limited — UK Network Sharing Agreement* ⁽³⁷⁾

Op 30 april en op 16 juli heeft de Commissie twee ontheffingsbeschikkingen goedgekeurd waarin wordt uiteengezet hoe ver de samenwerking tussen mobiele aanbieders kan gaan bij medegebruik van netwerken in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. In februari 2002 hadden T-Mobile en mmO2 twee overeenkomsten aangemeld op grond waarvan de partijen bij de uitrol van hun netwerken voor mobiele telecommunicatie van de derde generatie („3G”) zouden gaan samenwerken in de vorm van medegebruik van netwerken.

⁽³⁵⁾ Bekendmaking van de Commissie „Richtsnoeren inzake verticale beperkingen”, PB C 291 van 13.10.2000, blz. 1 (voor merkexclusiviteit of non-concurrentiebedingen, zie punten 138 tot en met 158 en vooral punt 156). Zie ook vraag 17 van de door het DG Concurrentie gepubliceerde verklarende brochure over Verordening (EG) nr. 1400/2002 van de Commissie.

⁽³⁶⁾ Zaak nr. COMP/C1/38.369, PB L 75 van 12.3.2004; persbericht IP/03/1026 van 16.7.2003.

⁽³⁷⁾ Zaak nr. COMP/C1/38.370, PB L 200 van 7.8.2003; persbericht IP/03/589 van 30.4.2003.